

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2021/22. ORSZÁGOS DÖNTŐ 12. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg a helyesen elválasztott tulajdonneveket!
(A) *Szé-chenyi* (B) *Móri-czig* (C) *Alex-andra*
(D) *Muszorgsz-kij* (E) *Tá-dzsikisztán*
- Jelöljétek meg a SZŰRÖM szóalakkal kapcsolatos igaz állításokat!
(A) *Azonos alakú szó.* (B) *A toldalék lehet rag.*
(C) *A toldalék lehet képző.* (D) *A toldalék lehet jel.*
(E) *Összesen két zöngés hangot tartalmaz.*
- Mely szavak illenek a szólás valamelyik kipontozott helyére?
A(z)..... nem lehet rejteni.
(A) *tehetséget* (B) *igazságot* (C) *sutba* (D) *véka alá* (E) *szőnyeg alá*
- Mely irodalmi fogalmak felelnek meg az alábbi definíciók valamelyikének?
1) *művészetelméleti felfogás: a művészet célja önmagában található*
2) *századvégi stílusirányzat; jellemzői pl. a virág- és népművészeti motívumok*
3) *századvégi stílusirányzat; célja a pillanatnyi benyomás, hangulat rögzítése*
(A) *szimbolizmus* (B) *szecesszió* (C) *impresszionizmus*
(D) *l'art pour l'art* (E) *expresszionizmus*
- Közismert rövidítéseket adunk meg. Ha felbontjuk őket, melyik áll 2 szóból?
(A) *rt.* (B) *uo.* (C) *kb.* (D) *vő.* (E) *ti.*
- Milyen szóképre, alakzatra van példa az alábbi idézetben?
*„Alusznak némán a faluk, Vak ügetését hallani
Multat álmodván dideregve Hajdani eltévedt lovasnak,
S a köd-bozótból kirohan Volt erdők és ó-nádasok
Ordas, bölény s nagymérgű medve. Láncolt lelkei riadoznak.”*
(A) *oximoron* (B) *anafora* (C) *metonímia*
(D) *metafora* (E) *figura etymologica*
- Mely állítások igazak az előző feladat idézetének szerzőjére vonatkozóan?
(A) *A magyar szimbolista költészet vezéralakja.*
(B) *Felesége egy nagyváradi színésznő volt.*
(C) *Versei többségének háromszavas címet adott.*
(D) *Istenes verseire jellemző a biblikus, zsoltáros hang.*
(E) *A trianoni békediktátum mélyen megrendítette.*

- Mely szavak illenek a kipontozott helyek valamelyikére?
*A téma szakértője nagy sikerű előadást tartott az egyetemen.
A gazdasági válság miatt az idei költségvetést szemlélet jellemzi.*
(A) *bukolikus* (B) *avított* (C) *avatott*
(D) *ökumenikus* (E) *ökonomikus*
- Játék a betűkkel. Alább öt különböző betűt adtunk meg. Ezekből számos, különböző hosszúságú szót lehet kirakni úgy, hogy egy szóban egy betűt csak egyszer használunk fel. Mely szófajokra lehet példa közöttük? **A Á D L N**
(A) *névutó* (B) *személyes névmás* (C) *felszólító módú ige*
(D) *igekötő* (E) *feltételes módú ige*
- Melyik szóba kell hosszú *tt-t* írni?
(A) *talpala__nyi* (B) *hanya__lik* (C) *nemze__ség*
(D) *fő__len* (E) *a__rakció*
- Az alábbi kötetek közül melyiknek a szerzője Babits Mihály?
(A) *Számadás* (B) *Szeretném, ha szeretnének*
(C) *Levelek Iris koszorújából* (D) *A Halottak élén*
(E) *A szegény kisgyermek panaszai*
- Mely napokon emlékezünk meg az alábbi versrészletben megidézett történelmi eseményekről?
*„Európa újra csendben bámul,
a Költő szobrán friss koszorúk,
kivívják a röpke szabadságot
tizenéves pesti fiúk.”*
(A) *márc. 15.* (B) *jún. 4.* (C) *aug. 20.* (D) *okt. 23.* (E) *nov. 1.*
- Az előző feladat első sora felidéz egy híres magyar verset. Mely idézetek származnak ugyanebből a költeményből?
(A) *„Előre hát mind, aki költő”* (B) *„Elzúgtak forradalmi...”*
(C) *„Ne ily halált adj, istenem”* (D) *„Azért a víz az úr!”*
(E) *„Tekints reánk, tekints, szabadság”*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Bizonyára ti is találkoztatok már olyan véleménnyel, amely szerint verseket vagy akár prózai irodalmi szövegeket megtanulni fölösleges, értelmetlen erőfeszítés. Gyakori érv, hogy az életben nem használjuk ezeket semmire. Az is tény, hogy a nagyszülők, dédszülők nemzedéke még jóval több memoritert tanult, mint a mai diákok. Miért érdemes egy-egy verset fejből tudni? Írjátok egy rövid érvelő fogalmazást (személyes példákkal) a verstanulás mellett!